

лізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення. У кінцевому рахунку перспектива виявлення, засудження та покарання змушує відмовитись потенційних злочинців від скоєння злочинів, визначених Кримінальним кодексом України.

Висновки. Задекларовані параметри системи фінансового моніторингу в цілому визначають усі ключові елементи фінансової безпеки. Результати проведеного дослідження свідчать про значне коло суб'єктів, які задіяні у формуванні інформаційних потоків, для забезпечення сталого функціонування системи фінансового моніторингу. Чинним законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на достатньому рівні врегульовано питання функціонування системи фінансового моніторингу та суб'єктів фінансового моніторингу.

Ієрархія суб'єктів фінансового моніторингу має чітку та логічну структуру, яка на принципах оперативності, надійності та захищеності дає змогу здійснювати обмін інформацією з питань фінансового моніторингу.

Водночас варто звернути увагу на те, що Спеціально уповноважений орган більше інформації про

фінансові операції отримує за ознаками обов'язкового моніторингу, що може свідчити про недостатню увагу суб'єктів первинного фінансового моніторингу щодо проведення внутрішнього фінансового моніторингу.

Таким чином, постає перспективне питання дослідження механізму формування інформації про фінансові операції відповідно до ознак обов'язкового та внутрішнього фінансового моніторингу та її подальшого аналізу в рамках ризикоорієнтовного підходу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>.
2. Міжнародні стандарти з протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму і розповсюдженню зброї масового знищення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2012/22.03.2012/1.pdf.
3. Звіт Державної служби фінансового моніторингу України за 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=545&art_id=15331&lang=uk.
4. Звіт Державної служби фінансового моніторингу України за 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=548&art_id=17851&lang=uk.
5. Звіт Державної служби фінансового моніторингу України за 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=550&art_id=21591&lang=uk.

УДК 336.41

Годованець О.В.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри аудиту, ревізії та аналізу

Тернопільського національного економічного університету

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ: СУТНІСТЬ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ

Статтю присвячено дослідженню теоретичних засад здійснення митного контролю. Виокремлено основні елементи, які формують цілісну систему митного контролю в Україні. Розкрито сутність та економічний зміст митного контролю в умовах формування новітньої філософії його здійснення.

Ключові слова: митний контроль, митне оформлення, митна справа, митна послуга, митна система, система управління ризиками.

Годованець А.В. ТАМОЖЕННИЙ КОНТРОЛЬ: СУЩНОСТЬ И ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СОДЕРЖАНИЕ

Статья посвящена исследованию теоретических основ осуществления таможенного контроля. Выделены основные элементы, которые формируют целостную систему таможенного контроля в Украине. Раскрыты сущность и экономическое содержание таможенного контроля в условиях формирования новой философии его осуществления.

Ключевые слова: таможенный контроль, таможенное оформление, таможенное дело, таможенная услуга, таможенная система, система управления рисками.

Godovanets A.V. CUSTOMS CONTROL: THE NATURE AND ECONOMIC CONTENT

The theoretical principles of customs control are examined. The basic elements that form a coherent system of customs control in Ukraine are given. The essence and economic content customs control in the formation of modern philosophy of its implementation is analyzed.

Keywords: customs, customs clearance, customs, customs services, customs system, risk management system.

Постановка проблеми. Зовнішня торгівля виступає важливою сферою національної економіки України, залежність від якої з кожним роком зростає та визначає необхідність формування стратегій безпеки світової торгівлі для усунення перешкод в її розвитку. Важливим чинником, що впливає на безпеку переміщення товарів через митний кордон держави, є здійснення надійного митного контролю, що забез-

печують органи ДФС України. Їх основна функція – побудова системи контролю, яка дає змогу усунути протиправні дії як із боку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, так і з позиції організації діяльності митниць. При цьому втручання митних органів у процесі здійснення митного контролю у зовнішньоторговельні операції повинне бути зведено до мінімуму. Це головна умова в усуненні перешкод на

шляху міжнародного обміну товарів.

Однак, нові виклики та загрози у зовнішньоекономічній сфері, такі як терористичні акти, міжнародна організована злочинність та ін., вимагають посилення заходів і методів митного контролю для виявлення ризикових поставок товарів, що призводить до непорозумінь між суб'єктами ЗЕД і органами ДФС України. Усунення наявних протиріч вимагає пошуку нових митних технологій, які можуть бути реалізовані через державно-приватне партнерство, визначаючи баланс інтересів між державою та бізнесом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Економічною наукою визначено різні підходи до дослідження сутності митного контролю як важливої складової частини державного контролю. Вагомий внесок у створення наукового підґрунтя здійснення митного контролю у контексті реалізації економічних і фіскальних інтересів держави зробили такі науковці: І. Бережнюк, М. Білуха, Ю. Гупанова, А. Єршов, А. Крисоватий, В. Мартинюк, Т. Микитенко, П. Пашко. Проте дослідження науковців розкривають загальні питання організації та визначають проблемні аспекти у здійсненні митного контролю в умовах спрощення митних процедур.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Митний контроль у багатьох наукових публікаціях розглядають фрагментарно, як елемент забезпечення економічної безпеки, важливий чинник реалізації фінансової політики держави, вид державного контролю, залишаючи поза увагою розгляд сутності та економічного змісту даної категорії.

Мета статті полягає у з'ясуванні сутності та значення митного контролю як сукупності заходів, направлених на усунення фіскальних ризиків під час переміщення суб'єктами ЗЕД товарів через митний кордон України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливою системою економічних і правових заходів забезпечення економічної безпеки та національних інтересів України виступає система митного контролю, яка відіграє важливу роль у формуванні митної системи країни. Митна система, як і податкова, є своєрідним дзеркалом, що відображає процес становлення кожної держави, суперечливі і специфічні умови формування її фінансової сфери, рівень розвитку національної економіки, зовнішньої і внутрішньої політики [1, с. 32].

Митний контроль займає важливе місце у загальній ієрархії митної системи, яка, своєю чергою, представляє сукупність тарифних і нетарифних інструментів, принципів, форм і методів їх встановлення, зміни чи відміни, механізм, який забезпечує своєчасну та повну сплату митних платежів, відповідальність за порушення митного законодавства, а також державні органи, на які покладено обов'язки реалізувати політику у сфері державної митної справи [2, с. 145]. Митному контролю як високоефективному і всеохоплюючому інструменту забезпечення національних інтересів держави відведено важливе місце.

Попри важливе значення митного контролю у реалізації політики у сфері державної митної справи у наукових дослідженнях відсутня єдність у визначенні даної економічної категорії. Одні автори схиляються до розуміння митного контролю як системи законодавчо встановлених заходів, здійснюваних митними органами для забезпечення дотримання вимог митного та податкового законодавства, охорони державної і суспільної безпеки, економічних інтересів, а також виявлення і попередження проти-

правних дій фізичних і юридичних осіб [3, с. 136]. Інші автори обґрунтовують митний контроль як засіб реалізації державної митної справи, що представляє собою сукупність заходів для забезпечення учасниками митних відносин вимог митного законодавства [4, с. 14]. М. Білуха і Т. Микитенко визначають митний контроль як функцію управління митними операціями підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність із метою забезпечення дотримання вимог нормативно-правових актів із питань державної митної справи та міжнародних договорів України [5, с. 182]. Серед багатоваріантності підходів до визначення сутності митного контролю можна виділити одну спільну рису: це система або сукупність заходів, дія яких направлена на запобігання переміщенню товарів через митний кордон із порушенням вимог митного законодавства.

Виходячи із цього, для конкретизації поняття «митний контроль» слід виокремити ознаки його здійснення. До таких ознак можна віднести основні і доповнюючі: 1) основні: митний контроль є діяльністю митних органів, яка виражається через форми системи контрольних-перевірочних заходів; 2) доповнюючі: мета контролю над діяльністю суб'єктів ЗЕД – виявлення і попередження порушень суспільної моралі та вимог митного законодавства; об'єкт контролю – предмети та дії суб'єктів митних відносин, їх відповідність вимогам законодавства з питань регулювання ЗЕД.

Митний контроль як важливий функціональний складник митної системи реалізується органами ДФС України на етапі переміщення товарів і транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, здійснення митних процедур щодо об'єктів контролю у процесі їх випуску у вільний обіг на митну територію країни і реалізація контрольних-перевірочних заходів після випуску товарів у вільний обіг. Під митний контроль підпадають усі товари, які переміщуються через кордон для забезпечення не тільки економічних інтересів і безпеки держави, але й захисту споживачів від контрафактної продукції та унеможливлення здійснення митного комерційного шахрайства.

Митний контроль утворює цілісну систему заходів, невід'ємною складовою частиною якої виступає система управління ризиками. Введення у митну практику ризикорієнтованого митного контролю дало змогу сформувати систему контролю, яка базується на позитивному досвіді діяльності митних адміністрацій зарубіжних країн. Елементи митного контролю та основні його складники показано на рис. 1.

В окрему підсистему виділено митний контроль над переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон громадянами, сутність якої ґрунтується на певних спрощеннях і звільненнях залежно від статусу особи, яка їх переміщує, напрями транспортування, обрання відповідної каналісної системи проходу (проїзду транспортними засобами особистого користування) через митний кордон України. Стягнення митних платежів також можна розглядати як складову частину системи митного контролю. Однак включаючи у систему одні елементи або виключаючи з неї окремі складники, сутність митного контролю не змінюватиметься, змінюватимуться лише механізми його здійснення, вимоги до якості, ефективності та надійності.

У умовах постійного вдосконалення діяльності органів, які забезпечують контроль над товарами, що переміщуються через митний кордон держави, висувуються нові вимоги – реалізація митного контролю

у площині обслуговування суб'єктів ЗЕД і надання їм послуг, що зумовило трактування митного контролю як митної послуги. У даному контексті митний контроль визначають як відносини, у результаті яких суб'єкту ЗЕД надаються послуги економічного характеру. Тобто під митною послугою розуміється діяльність митних органів, що втілюється у «митний продукт», роботу або підконтрольний об'єкт, і опосередкована через процес підготовки товару, що підлягає контролю, для переміщення через митний кордон [6, с. 68]. У даному контексті автори розуміють новітню філософію митного контролю як контроль у вигляді сервісу, що реалізується за допомогою спеціальних інструментів для підвищення корисності сфери ЗЕД для держави. Це дає змогу визначити митний контроль на всіх етапах його здійснення як контроль у вигляді сервісу за допомогою сучасних контрольних і аналітичних процедур.

Якщо виходити з того, що основний продукт діяльності митниць – державна послуга з випуску товару (дія, яка дає зацікавленим особам змогу користуватися товарами відповідно до умов заявленої процедури), то одиницею вимірювання наданої послуги може бути кількість оформлених документів (декларацій), а характеристиками основної послуги є час надання послуги, вартість послуги, витрати на споживання послуги. Такий підхід у здійсненні митного контролю зумовлений участю України у світових організаціях, які диктують вимоги спрощення і прискорення переміщення товарів через митний кордон, а також забезпечення безпеки міжнародної торгівлі.

Основним результатом надання державної послуги є митне оформлення переміщуваних через митний кордон товарів на платній основі. Головною формою вираження державної послуги з випуску товарів у вільний обіг на митну територію України виступає процедура декларування товарів у заявленій митний режим.

Розвиток митних адміністрацій, поява нових принципів і функцій реалізації митного контролю дали змогу сформулювати як в економічній, так і юридичній літературі поняття «сервісна митниця», що цілком відповідає тим завданням, які поставлені перед державою у напрямі гармонізації та спрощення митних процедур. Діяльність сервісних митниць орієнтована на надання суб'єктам ЗЕД послуг як на платній основі (оформлення товарів у задекла-

рований митний режим, за знаходження товарів під митним контролем на складах митниць), так і інших послуг (інформування, консультування), що надаються на безкоштовній основі. Послугі як результату діяльності органів ДФС України притаманний дуалізм: з одного боку, митниці виконують покладені на них функції (здійснення митного контролю), з іншого – надають послугу суб'єкту ЗЕД [7, с. 96] в обмін на інформацію про переміщувани через митний кордон товари. Таке узагальнення дає змогу дійти висновку, що митне оформлення не тільки відображає процес виконання митних формальностей, передбачених митним законодавством для випуску товарів, але й виступає примусовою державною (митною) послугою.

Вагоме роль у забезпеченні фінансового та регулятивного потенціалу економічних інструментів захисту національних товаровиробників і процесу залучення економіки країни до світового економічного простору відіграють функціональні складники митної системи – митний контроль та митне оформлення товарів. Ці два поняття є нероздільними і використовуються в митному законодавстві практично всіх країн світу. Митне оформлення товарів неможливе без проведення заходів митного контролю, дію яких направлено на виявлення ознак, що вказують на склад митних правопорушень адміністративного та фінансового характеру, а форми митного контролю дають змогу виявляти, попереджувати та усувати порушення, забезпечуючи інтереси держави та національних товаровиробників.

Головною функцією митного оформлення є закріплення дій юридичного характеру, які було вчинено щодо переміщуваних товарів і транспортних засобів через митний кордон. Митне оформлення виступає необхідною умовою для включення у внутрішній товарообіг товарів, що переміщуються через митний кордон, у зв'язку з наданням особливого статусу та застосування заходів тарифного і нетарифного регулювання.

Поняття «митне оформлення» скоріше юридична ніж економічна категорія, оскільки відображає процедуру поміщення товарів і транспортних засобів під обраний митний режим і завершення його дії. Характерною ознакою митного оформлення виступає діяльність органів ДФС, виражена у формі вико-

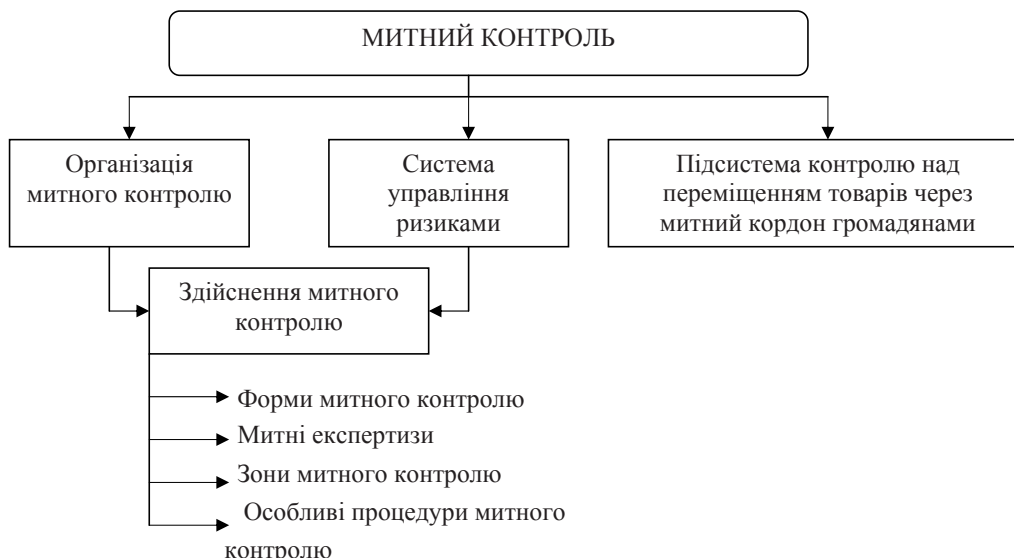


Рис. 1. Складники митного контролю

нання чітко визначеної послідовності дій (процедур), установлених Митним кодексом, відносно переміщення товарів із метою їх поміщення під визначену митну процедуру або завершення її дії.

Особливістю положення товарів, які не пройшли митне оформлення, є перебування їх під митним контролем, тобто під постійним спостереженням з боку митних органів із можливим проведенням різноманітних контрольно-перевірочних заходів на предмет дотримання вимог законодавства.

У науковій літературі можна зустріти також визначення митного контролю і митного оформлення як етапів митного процесу, що представляє собою систему заходів, здійснюваних під час переміщення товарів через митний кордон. Комплексний підхід до розгляду та аналізу сутності митного контролю і митного оформлення сприяє виявленню різноманітних відтінків і сторін. Саме тому митний контроль і митне оформлення можна розглядати в сукупності як:

- 1) інститути державної митної справи;
- 2) етапи митного процесу;
- 3) складові елементи державної митної справи;
- 4) сукупність дій і заходів, здійснюваних митними органами стосовно переміщених товарів;
- 5) методи забезпечення дотримання вимог законодавства з питань державної митної справи.

Митний контроль на відміну від митного оформлення представляє собою не процедуру, виражену визначеною послідовністю дій і підпорядковану процедурній формі, а діяльність, яка здійснюється митними органами в межах більш широкого поняття «державний контроль». Слід наголосити, що митний контроль завершується лише за умови «здійснення у повному обсязі митного оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення». Таке твердження дало І. Бережнюку змогу визначити митне оформлення як обов'язкову складову частину митного контролю [4, с. 130–131].

Ефективність митного контролю, особливо у глобалізованому світі, важко оцінити, оскільки використання митних технологій як механізмів та інструментів реалізації політики у сфері державної митної справи направлено на досягнення стратегічних цілей. Саме тому митний контроль як засіб забезпечення державної політики направлений на комплексність контролю та безпеку міжнародного ланцюга поставки товарів з усуненням непотрібного дублювання заходів контролю.

Будь-яка сфера людської діяльності не позбавлена впливу ризиків, а виходячи з того, що митний контроль представляє собою сукупність заходів, здійснюваних посадовими особами митниць ДФС України, завжди існує ймовірність виникнення ризикових ситуацій, усунення яких вимагатиме тривалого періоду часу. Із цієї позиції митний контроль здійснюється внятковно на основі функціонуючої системи аналізу та управління ризиками, що представляє собою реалізацію новітньої філософії його здійснення. У глобальному вимірі основою митного контролю є визнання та узгодження стандартів контролю та управління ризиками, обмін розвідувальними даними та даними по профілізації ризиків, а також обмін митними даними з урахуванням роботи, яка була проведена у контексті Глобальної інформаційно-розвідувальної стратегії СОТ [8]. Такий підхід до організації митного контролю дав змогу зосередити спільні зусилля на реалізації превентивних заходів, які інтегровано у систему управління ризиками під час здійснення митного контролю.

Превентивні заходи у здійсненні митного контролю направлені на виявлення і вивчення причин, тих чи інших недоліків і порушень, умов, які їх викликали. Якщо розглядати превентивні заходи як основу ефективності і надійності контрольно-перевірочної діяльності митних органів, то слід на перший план ставити профілактичну роботу для попередження правопорушень у сфері державної митної справи. Такі правопорушення чітко поділено на два основних типи: 1) правопорушення фіскального характеру; 2) правопорушення нефіскального характеру.

Зміст профілактичної діяльності розглядають у трьох аспектах: 1) попередження правопорушення; 2) запобігання правопорушенням; 3) припинення правопорушення. Для митного контролю найбільш притаманний профілактичний характер на стадії запобігання, тобто підготовки до вчинення правопорушення або в період здійснення протиправних дій. Тому митний контроль у даному контексті можна визначити як систему заходів сервісно-профілактичного характеру, направлених на переконання суб'єктів ЗЕД стосовно невідворотності покарання за порушення норм податкового і митного законодавства, для уникнення свідомих протиправних вчинків, оскільки усвідомлення того, що діяльність буде перевірена – важливий «стимулятор» дотримання економічними суб'єктами вимог і стандартів, визначених митним законодавством України.

Висновки. З економічної точки зору митний контроль є важливою складовою частиною державної митної справи, обов'язковим елементом якої виступає митне оформлення товарів, покликане юридично обґрунтувати завершення контрольно-перевірочних заходів здійснюваних органами ДФС України. Визначення митного контролю як складової частини механізму забезпечення законного переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон та комплексного процесу, що ґрунтується на ризикорієнтованому вибіркового підході реалізації заходів, направлених на досягнення стійких поступлень суспільних фінансових ресурсів, базується на основоположних принципах і міжнародних стандартах здійснення митного контролю. Це дає можливість стверджувати, що митний контроль – економічна категорія, вид державного контролю та функціональний складник митної системи, що реалізується на етапі переміщення товарів через митний кордон шляхом здійснення митних процедур, які визначають обсяг і форми як сукупність заходів контрольно-перевірочного характеру, направлено на профілактику порушень митного і податкового законодавства України.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Крисоватий А.І. Економічний зміст і складові митної системи держави / А.І. Крисоватий, В.П. Мартинюк // *Фінанси України*. – 2009. – № 6. – С. 29–39.
2. Мартинюк В.П. Про доцільність використання терміна «митна система держави» / В.П. Мартинюк // *Митна безпека*. – 2010. – № 2. Серія «Економіка». – С. 144–145 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Mbez/econ/2010_2/Martynuk.pdf.
3. Дьомін Ю.М. Митне право України : [навч. посіб.] / Ю.М. Дьомін, С.Ю. Дьоміна, Н.М. Железняк [та ін.] ; за заг. ред. О.Х. Юлдашева. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 232 с.
4. Бережнюк І.Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти : [монографія] / І.Г. Бережнюк. – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2009. – 543 с.
5. Білуха М.Т. Митний контроль: організація і методологія / М.Т. Білуха, Т.В. Микитенко // *Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)* – 2014. – № 1(64). – С. 181–187.

6. Ершов А.Д. Методика интегрированной оценки стоимости основных услуг в соответствии с затратами на таможенную деятельность и внешнеторговый оборот / А.Д. Ершов, О.В. Калинина // Ученые записки СПб филиала РТА. – 2005. – № 2(24). – С. 68.
7. Гупанова Ю.Е. О сущности и содержании процесса управления качеством таможенных услуг / Ю.Е. Гупанова // Вестник МГОУ. Серия «Экономика». – 2012. – № 1. – С. 94–98 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.vestnik-mgou.ru/Articles/Doc/4229>.
8. Рамкові стандарти безпеки і полегшення світової торгівлі : Багатостороння угода від 01.06.2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/976_003.

УДК 336.76

Дубина М.В.
кандидат економічних наук,
докторант кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Чернігівського національного технологічного університету

Бондаренко Д.В.
аспірант кафедри фінансів підприємств і установ
Чернігівського національного технологічного університету

ФУНКЦІЇ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

У статті розглянуто основні функції ринку фінансових послуг через дослідження його як окремої цілісної системи. Проведено ґрунтовний аналіз сформованих у наукових працях концепцій щодо систематизації та з'ясування змісту функцій ринку фінансових послуг. Це дало змогу запропонувати власний підхід до ідентифікації функцій окресленого ринку, до основних з яких віднесено трансформаційну, обслуговуючу, ринкову, соціальну, інформаційно-аналітичну, мінімізації ризиків, регулюючу. Визначено їх сутність.

Ключові слова: функція, ринок, фінансова послуга, ринок фінансових послуг, трансформація, економічний суб'єкт.

Дубина М.В., Бондаренко Д.В. ФУНКЦИИ РЫНКА ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ

В статье рассмотрены основные функции рынка финансовых услуг через исследование его как отдельной целостной системы. Проведен анализ сложившихся в научных трудах концепций по систематизации и выяснению содержания функций рынка финансовых услуг. Это позволило предложить собственный подход к идентификации функций этого рынка, к основным из которых отнесены трансформационную, обслуживающую, рыночную, социальную, информационно-аналитическую, минимизации рисков, регулируемую. Определена их сущность.

Ключевые слова: функция, рынок, финансовая услуга, рынок финансовых услуг, трансформация, экономический субъект.

Dubyna M.V., Bondarenko D.V. FUNCTIONS OF THE FINANCIAL SERVICES MARKET

Main functions of the financial services market though studying it as a separate, complete system were investigated in the article. Detailed analysis of the created in the scientific works concepts as to systematization and clarifying of the context of the functions of the defined market, to the main functions the following are related: transformational, servicing, market, social, informational-analytical, risks minimization, regulating, their main essence was defined.

Keywords: function, market, financial service, the financial services market, transformation, economic entity.

Постановка проблеми. Ринок фінансових послуг є важливою складовою частиною розвитку національної економіки, що обумовлюється його об'єктивною здатністю обслуговувати всі фінансові операції, які здійснюються різними економічними суб'єктами. Це лише підвищує його важливість та можливість впливати на загальне функціонування національного господарства і вимагає постійного моніторингу стану розвитку ринку фінансових послуг із метою ідентифікації кризових ситуацій, які реалізують дуже негативний вплив на розвиток всіх без винятку галузей економіки.

Окреслене дає підстави зробити висновок про важливість проведення наукових досліджень ринку фінансових послуг як окремого об'єкта вивчення, поглиблення теоретичної та методологічної основ його функціонування та розвитку. Це дає змогу сформулювати міцний науковий фундамент для розробки дієвих прикладних заходів щодо стабілізації окресленого ринку та його подальшого якісного розвитку.

Важливість досягнення належного рівня функціонування ринку фінансових послуг обумовлюється також тим, що він опосередковує відносини між фізичними та юридичними особами, з одного боку, та

фінансовими посередниками – з іншого, що за наявності кризових явищ одразу впливає на рівень довіри між окресленими суб'єктами і в подальшому призводить до зниження активності на даному ринку. Це, своєю чергою гальмує процеси перетворення тимчасово вільних коштів на інвестиційні та кредитні ресурси і стимулює державу шукати зовнішні джерела запозичень для розвитку країни. Таким чином, отримуємо незадіяний внутрішній ринок запозичень, зростання обсягів державного боргу та поглиблення недовіри в межах національної економіки, яка в підсумку впливає на зростання обсягів трансакційних витрат.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні, методичні та прикладні аспекти функціонування ринку фінансових послуг були опрацьовані багатьма вченими, до числа яких варто насамперед віднести таких, як: Бондаренко Є.П., Зарипова Т.Ю., Коваленко Ю.М., Красовський С.С., Юрій С.І., Юрчук Г.В., Ящук В.В. та ін.

Питання визначення та обґрунтування функцій ринку фінансових послуг можна зустріти в наукових працях Боброва Є.А., Вишиваної Б.М., Войтенко О.М., Захарченко К.В., Остафіль О.В., Рекурєнка І.І., Рязанової Н.С., Унець-Ходаківської В.П. та ін.